

Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi
International Journal of Teaching Turkish as a Foreign Language

Geliş/Received: 09.10.2021 Kabul/Accepted: 15.12.2021

Yabancılar İçin Hazırlanmış Türkçe Okuma Kitaplarının Okunabilirlik Durumları

Eyüp AYDIN^a

^a Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İstanbul, TÜRKİYE, eyup.aydin@stu.fsm.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-1140-7960

Öz. Yabancılar Türkçe öğretiminde en çok kullanılan öğretim materyali ders kitaplarıdır. Bununla birlikte dil öğretimini, sınıf sınırları dışında devam ettirebilmek ve pekiştirebilmek için de okuma kitaplarından faydalanılır. Nitelikli okuma kitapları, Türkçe öğrenen yabancıların da ihtiyaç duyduğu bir materyaldir. Dolayısıyla yabancılar Türkçe öğretiminin de önemli bir unsurudur. Bu sebeple, okuma kitapları hazırlanırken çeşitli ölçütler göz önünde bulundurulmalıdır. Bu ölçütlerden biri okunabilirliktir. Okunabilirlik, metnin kolay ya da güç anlaşılır olduğunu gösteren sayısal bir veridir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil düzeylerini belirlemede ve belirlenen dil düzeylerine uygun metinlerin hazırlanmasında okunabilirlik verilerinden faydalanılır. Çünkü metnin okunabilirlik düzeyi, öğrencinin sahip olduğu dil düzeyinin üstünde olursa anlama becerisini zorlamakta, altında olursa okuma merakını yok etmektedir. Bu sebeple kitapların okunabilirlik düzeyi, dil öğretiminde önem kazanmaktadır. Bundan hareketle bu çalışmanın amacı, yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarının okunabilirlik düzeyini tespit etmektir. Doküman incelemesine dayalı betimsel nitelikli tarama çalışması olan bu çalışmada, veriler doküman analiziyle elde edilmiştir. Elde edilen verilerle kitapların okunabilirlik düzeyini tespit etmek için Ateşman'ın (1997) okunabilirlik formülü ve Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü (2010) kullanılmıştır. Bu çalışmada, Yunus Emre Enstitüsü'nün yayımladığı, A1 seviyesinde 7 ve A2 seviyesinde 7 kitap olmak üzere toplam 14 kitaptan oluşan Çocuk Hikâyeleri Dizisi incelenmiştir. Çalışma neticesinde Ateşman'ın (1997) formülüne göre A1 ve A2 kitaplarının okunabilirlik düzeyi Kolay iken Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) göre A1 kitaplarının Bağımsız Okuma, A2 kitaplarının Eğitsel Okuma düzeyinde olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okunabilirlik, yabancılar Türkçe öğretimi, yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitapları, Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2

Readability Status of Turkish Reading Books Prepared for Foreigners

Eyüp AYDIN^a

^a Fatih Sultan Mehmet Vakıf University, İstanbul, TURKEY, eyup.aydin@stu.fsm.edu.tr

ID : 0000-0002-1140-7960

Abstract. The most used teaching materials in teaching Turkish to foreigners are textbooks. In addition, reading books are used to continue and reinforce language teaching outside the classroom boundaries. As a matter of fact, reading books are a material that foreigners who learn Turkish also need. Therefore, it is an important element of teaching Turkish to foreigners. For this reason, various criteria should be considered while preparing reading books. One of these criteria is readability. Readability is a numerical data showing that the text is easy or difficult to understand. Readability data is used to determine the language levels of learners of Turkish as a foreign language and to prepare texts suitable for the determined language levels. Because if the readability level of the text is above the language level of the learner, it forces the comprehension skill, and if it is below, it destroys the reading curiosity. For this reason, the readability level of the books gains importance in language teaching. Based on this, the aim of this study is to determine the readability level of Turkish reading books prepared for foreigners. In this study, which was done by choosing a case study from qualitative research designs, the data were obtained by document analysis. Ateşman's (1997) readability formula and Çetinkaya-Uzun Readability Formula (2010) were used to determine the readability level of the books with the obtained data. In this study, the Children's Stories Series, which consists of a total of 14 books, 7 books at A1 level and 7 books at A2 level, published by Yunus Emre Institute were examined. As a result of the study, it was determined that while the readability level of A1 and A2 books was Easy according to Ateşman's (1997) formula, A1 books were at Independent Reading level and A2 books were at Educational Reading level according to Çetinkaya-Uzun Readability Formula (2010).

Keywords: Readability, Turkish teaching to foreigners, Turkish reading books prepared for foreigners, children's stories

1. GİRİŞ

İnsanı farklı kılan niteliklerden biri, ana dili dışında yabancı bir dil öğrenebilmesidir. Yabancı dil, ana dili veya birinci dil haricinde öğrenilen dildir (Demircan, 1990, s. 8). Gerek teknolojik imkânların insanlar arasındaki sosyal mesafeyi ortadan kaldırmasına gerekse ulaşım imkânlarının artmasına bağlı olarak insanların dolayısıyla milletlerin birbiriyle yakınlaşması, yabancı bir dil öğrenmeyi kaçınılmaz hâle getirmiştir. Yabancı dil öğrenen birey, ana dilinin belirlediği sosyal sınırların da dışına çıkmaktadır. Ana dilinde sahip olduğu sosyal sınırları aşarak bu sınırı, öğrendiği yabancı dilin konuşulduğu coğrafyalara kadar genişletme imkânı bulur. Böylece etkileşim kurabileceği sosyal ortamları da arttırmış olur. Yabancı dil öğrenmenin sosyal faydasının yanında iş bulma imkânlarını artırma gibi ekonomik, yüksek öğrenimde ve sonraki eğitimlerde seçkin başarılarına imza atabilme gibi akademik faydası da bulunmaktadır (İşcan, 2018, s. 7). Bu faydalar, yabancı dil öğretimine olan ilgiyi arttırmaktadır.

Bu ilgi neticesinde öğretim sürecine dâhil olan öğrencilerin dil becerilerini, zihinsel ve sosyal becerilerini geliştirmede metinlerin önemli bir yeri vardır (Güneş, 2013, s. 2). Çünkü dilin sözcükleri ve kuralları, metinlerde anlam kazanarak can bulur (Duman, 2003, s. 152).

Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'ne (Avrupa Konseyi, 2013, s. 94) göre metin, “Dil kullananların/öğrenenlerin aldığı, ürettiği, karşılıklı alışveriş içinde olduğu yazılı ya da sözlü her tür dilsel ürün.” şeklinde tanımlanırken özel, kamusal, mesleki ve eğitsel dil kullanım alanlarının her birine uygun olan metin türleri ayrıca gösterilmiştir (Avrupa Konseyi, 2013, s. 51). Bu bağlamda Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'nin de dil öğretiminde metinlere önem verdiği anlaşılmaktadır. Nitekim Güneş (2013, s. 2) de “en önemli ve temel araç” diyerek dil öğretiminde metinlerin önemini vurgulamaktadır.

Şimşek'e (2011, s. 43) göre dil, bir metin olarak sunulduğunda öğrenenin zihninde yer eder ve sunulan bu metin yabancı dil öğretiminde hedef dili öğrenmeyi kolaylaştırır. Bu sebeple Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de metinlerden faydalanılır. Hatta metinler, Türkçe öğretiminin temel ders materyallerinden biridir (Demir ve Açık, 2011, s. 56). Nitekim Korkmaz'a (2019, s. 124) göre yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanılan bütün ders araç gereçlerinin temeli metinlere dayanmaktadır. Çünkü “Temel dil becerilerini geliştirmek için yapılan bütün etkinlikler metinler üzerinden yürütülür.” (Yılmaz ve Temiz, 2014, s. 82). Böylece öğretim sürecinin her seviyesinde metinlerin yer aldığı ve öğretim sürecinin sonunda hedeflenen kazanımlara da metinler üzerinden ulaşılacak istendiği anlaşılmaktadır. Bu durum hem metinlerin yabancılarla Türkçe öğretimindeki değerini arttırmaktadır hem de yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanılacak metinlerin özenle seçilmesini/hazırlanmasını gerektirmektedir.

Yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanılacak metinlerin birtakım ölçütlere sahip olması gerekir. Bu metinler dil öğrencisini üretici olmaya, dil ile ilgili düşündürmeye ve araştırmaya sevk etmelidir (Kalfa, 2020, s. 115). Dolayısıyla metinler, bilişsel becerileri harekete geçirici nitelikte olmalıdır. Bilişsel becerilerin gerçekleştirilebilmesi için öncelikle öğrencilerin metni anlaması gerekir. Bu da öğrencinin dil düzeyine uygun metinlerin seçilmesini zorunlu kılmaktadır (Bölükbaş, 2015, s. 926). Çünkü metinde sunulanlar ile öğrencinin bilgi birikimi, kelime ve dil bilgisi örtüşmediği takdirde anlama gerçekleşmez (Korkmaz, 2019, s. 136). Bu ve bu gibi sorunların önüne geçebilmek için hedef kitlenin dil düzeyine uygun metinler seçilmelidir. Seçilen metinlerin hedef kitlenin dil düzeyine uygun olup olmadığını anlama yollarından biri okunabilirlik düzeylerini tespit etmektir (Biçer ve Alan, 2017, s. 1131). Nitekim Şimşek (2011, s. 44) de yabancılarla Türkçe öğretiminde metin seçimi için okunabilirliğin “olmazsa olmaz” bir kavram olduğunu ifade etmektedir.

Okunabilirlik, metindeki dilsel özelliklerin bütünüdür okur tarafından az ya da çok kabul edilebilir olma durumudur (Klare'den akt. Çetinkaya, 2010, s. 11). Bu anlamda okunabilirlik, metnin niceliksel yönüyle ilgilidir. Ateşman'a (1997, s. 71) göre ise okunabilirlik, metnin kolay ya da güç

anlaşılabilir olmasıdır. Bu noktada açıklanmasına ihtiyaç duyulan bir başka kavram ortaya çıkmaktadır: Anlaşılabilirlik. Çetinkaya'ya (2010, s. 30) göre anlaşılabilirlik, metnin içeriğinden kaynaklanan okuma kolaylığını ifade etmektedir. Dolayısıyla anlaşılabilirlik ağırlıklı olarak metnin niteliksel yönüne ait bir kavramdır. Buna dayalı olarak Ateşman (1997, s. 71) anlaşılabilirliğin, metne ait niteliksel özelliklerle birlikte niceliksel özelliklere de bağımlı olduğunu dile getirmektedir.

Anlaşılabilirliğin metne dair niteliksel ve niceliksel özellikleri kapsamı, onun okunabilirliği de içeren daha geniş bir kavram olduğunu göstermektedir. Kaldı ki metnin anlaşılabilir olmasının ön koşullarından biri, okunabilir olmasıdır (Çetinkaya, 2010, s. 12). Yani okunabilirlik, anlaşılabilirliğe giden yolun duraklarından biridir.

Temur (2003, s. 170) yabancı dil öğretiminde okunabilirliğin önemine değinirken farklı araştırmacılar da metin seçiminde veya üretiminde okunabilirliğin göz önünde bulundurulması gereken ilkelerden biri olduğunu ifade etmektedir (Ateşman, 1997; Nuttel, 1996'dan ve Chastain, 1988'den akt. Özcan, 2019). Çünkü okunabilirlik sayesinde metinlerin hedef kitlenin dil düzeyine uygun olup olmadığına dair çıkarımda bulunulabilir. "Metnin okunabilirlik düzeyinin öğrenci düzeyine uygun olmaması durumunda öğretimde olumsuz durumlar yaşanabilir. Metnin güç olması öğrencinin okuma yeteneğini zorlamakta; kolay olması da ilgi uyandırmamaktadır." (Biçer ve Alan, 2017, s. 1131). Bundan hareketle okunabilirlik, hedef kitlenin dil düzeyine uygun metin seçilmesini sağladığı için yabancı dil öğretimini destekleyici niteliktedir. Aynı zamanda hedef kitlenin dil düzeyine uygun olmayan metinleri de tespit etmeye yarayan göstergelerden biri olduğu için öğretim sürecinde metne dayalı olarak yaşanabilecek muhtemel sorunları da engelleyici niteliktedir. Bütün bunlar okunabilirliğin önemini ortaya koymaktadır.

Metnin okunabilirlik düzeyini tespit etmek için uluslararası alanda birçok formül hazırlanmıştır. Bu kapsamda okunabilirliği ölçen ilk formül Wogel ve Washburne tarafından geliştirilmiştir (Millî Eğitim Bakanlığı, 2021, s. 6). Wogel ve Washburne'den önce okunabilirliği ölçen bir formül olmadığı için okuduğunu anlamaya ve değerlendirmeye dayalı bir yöntem kullanılmaktaydı (Okur ve Arı, 2013, s. 203). Fakat bu yöntem, doğrudan görülebilir bir işlem olamayacağı için bu noktada okunabilirlik formülüne ihtiyaç duyulmuştur (Fletcher'den akt. Okur ve Arı, 2013, s. 203).

Güyer, Temur ve Solmaz'a (2009, s. 752) göre okunabilirlik kavramının ortaya çıkışı Aristo ve Platon'a kadar uzansa da akademik anlamda ilk çalışmalar 1920'lerde yapılmıştır. 1980'li yıllara gelindiğinde ise okunabilirlikle ilgili 1000'in üzerinde çalışma ve okunabilirliği hesaplayabilmek için geçerliği, güvenilirliği ispatlanan 200 formül bulunmaktadır (Dubay'dan akt. Çoban, 2014, s. 98). Bu kapsamda uluslararası alanda en çok kabul gören ve kullanılan okunabilirlik formülleri şunlardır: Dale Chall Formülü, Gunning Fog İndex, Flesch-Kincaid Okunabilirlik Formülü, Fry Okunabilirlik Grafiği, Raygor Formülü (Şimşek, 2019; Temur, 2003; Zorbaz, 2007).

1.1 Amaç

Uluslararası alanda uzun bir geçmişe ve yoğun bir alanyazına sahip olmasına karşın Türkiye’de okunabilirliğe yönelik ilk çalışma 1990’ların sonuna doğru Ateşman (1997) tarafından yapılmıştır. Sözü edilen çalışmada, farklı diller için geliştirilen formüllerin Türkçeye uygulanamayacağı belirtilmektedir. Bu gerekçeden hareketle okunabilirliğe dair Türkçenin ilk formülü Ateşman (1997) tarafından ortaya konmuştur. Ateşman’ın formülü, Flesch’in İngilizce için geliştirdiği formülün Türkçeye uyarlanmış hâlidir. Türkçe için geliştirilen başka bir formül ise Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü’dür (Çetinkaya, 2010, s. 94). Bu formül, ortaokul ve lise öğrencileriyle Türkçe metinler üzerinde yapılan çalışma neticesinde elde edilmiştir.

Türkçe için geliştirilen bu okunabilirlik formülleri, Türkiye’deki okunabilirlik çalışmalarında en çok kullanılan formüllerdir. Bununla birlikte Türkçeye yönelik okunabilirlik çalışmaları, ağırlıklı olarak ana dil eğitimine dair yapılmıştır (Bağcı ve Ünal, 2013; Baş ve Yıldız, 2015; Çiftçi, Çeçen ve Melanlıoğlu, 2007; Demir ve Çeçen, 2013; Durukan, 2014; Mert, 2013; Okur ve Arı, 2013; Temur, 2002; Tosunoğlu ve Özlük, 2011; Zorbaz, 2007). Yabancılara Türkçe öğretimine yönelik okunabilirlik çalışmaları ise sınırlı sayıdadır (Biçer ve Alan, 2017; Erol, 2014a; Erol, 2014b; Mutlu, 2020; Şimşek, 2019; Yılmaz ve Temiz, 2014; Zorbaz ve Köroğlu, 2016). Sınırlı sayıdaki bu çalışmaların hepsinin ortak özelliği de Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanmış ders kitaplarındaki metinleri incelemesidir. Bu çalışmaların haricinde yurt dışındaki Türk çocuklarının kendi kültürünü öğrenebilmesini, içinde yaşadıkları toplumun kültürü ile kendi kültürü arasındaki farkı tanıyıp anlamlandırmasını amaçlayan (MEB, 2018, s. 1) Türkçe ve Türk Kültürü dersi kapsamında yapılan okunabilirlik çalışmaları da mevcuttur (Ateşal, 2014; Özcan, 2011). Bu çalışmaların da ortak özelliği Türkçe ve Türk Kültürü ders kitabındaki metinlerden hareketle gerçekleştirilmiş olmasıdır.

Ders kitapları iletişim, kültür, öğreticilik gibi işlevleriyle dil eğitiminin önemli bir parçasıdır (Şimşek, 2019, s. 50). Aynı zamanda ders kitapları öğretim sürecini bir plana oturtmasıyla, öğreticiye rehber olmasıyla, içerdiği etkinliklerle öğrenciyi öğretim sürecinin öznesi hâline getirmesiyle dil öğretiminde öğrenci, öğretici ve süreç değişkenleri arasında etkileşim sağlayan bir materyaldir. Sözü edilen nitelikleri ve işlevleri sayesinde yabancılara Türkçe öğretiminin de en önemli ve en çok kullanılan materyalidir (Biçer, 2019; Ömeroğlu, 2020). Bu nedenle mevcut okunabilirlik çalışmalarının bu yönde olması, ders kitaplarının bahsedilen niteliklerinin doğal bir sonucudur.

Yabancılara Türkçe öğretiminde, ders kitaplarıyla birlikte okuma kitapları da sıkça kullanılmaktadır (Göçen, Karabulut, Yıldız Memiş ve Darama, 2020, s. 115). Çünkü okuma kitapları, öğrencinin içinde bulunduğu seviyenin kazanımlarını pekiştirmektedir (Gün ve Şimşek, 2017, s. 503). Aynı zamanda Şimşek’in (2017, s. 219) çalışmasına göre Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler de

okuma kitaplarına ihtiyaç duymaktadır. Dolayısıyla okuma kitapları hem öğretimi destekleyen hem sık kullanılan hem de öğrenciler tarafından ihtiyaç duyulan bir materyaldir. Bu durum okuma kitaplarının yabancılar için Türkçe öğretimindeki önemini ortaya koymaktadır. Bu öneme bağlı olarak yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarının sayısı da gün geçtikçe artmaktadır. Bu kitaplar çeşitli akademik çalışmalara konu olmuştur. Buna rağmen Türkçe öğrenen yabancılar için hazırlanmış okuma kitapları üzerine herhangi bir okunabilirlik çalışması yapılmamıştır. Bu kitaplar üzerine okunabilirlik çalışmalarının yapılması hem var olan kitapların okunabilirlik düzeylerini tespit ederek hedef kitlenin dil seviyesine uygun olacak şekilde kullanılmasını sağlayacak hem de bu alanda hazırlanacak veya seçilecek kitaplarda okunabilirlik ölçütünün dikkate alınmasına dair bir farkındalık oluşturacaktır. Sözü edilen gerekçelerden hareketle bu çalışmanın amacı, yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeyini tespit etmektir.

1.2 Problem

“Yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeyi nedir?” sorusu bu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır. Bu problem doğrultusunda bu çalışmada şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Yabancılar için hazırlanmış A1 seviyesindeki Türkçe okuma kitaplarında yer alan metinlerin Ateşman'ın (1997) formülüne göre okunabilirlik sayısı ve düzeyi nedir?
2. Yabancılar için hazırlanmış A2 seviyesindeki Türkçe okuma kitaplarında yer alan metinlerin Ateşman'ın (1997) formülüne göre okunabilirlik sayısı ve düzeyi nedir?
3. Yabancılar için hazırlanmış A1 seviyesindeki Türkçe okuma kitaplarında yer alan metinlerin Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) göre okunabilirlik puanı ve düzeyi nedir?
4. Yabancılar için hazırlanmış A2 seviyesindeki Türkçe okuma kitaplarında yer alan metinlerin Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) göre okunabilirlik puanı ve düzeyi nedir?
5. Ateşman (1997) ve Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) göre A1 seviyesindeki okuma kitaplarından elde edilen okunabilirlik verilerinin ortalaması nedir?
6. Ateşman (1997) ve Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) göre A2 seviyesindeki okuma kitaplarından elde edilen okunabilirlik verilerinin ortalaması nedir?

Bu çalışma, yabancılar için Türkçe öğretiminde okuma kitaplarının sıkça kullanılmasına bağlı olarak kitap seçimi konusunda dil öğrencilerine fayda sağlayacağı için önemlidir. Yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarını, okunabilirlik açısından inceleyen ilk araştırma olması ise çalışmanın önemini arttırmaktadır.

2. YÖNTEM

Yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarının okunabilirlik düzeylerini tespit etmeyi amaçlayan bu çalışma doküman incelemesine dayalı betimsel nitelikli tarama çalışmasıdır. Betimsel tarama modeli, geçmişte veya hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2006, s. 77)

2.1 İncelenen Dokümanlar

Bu çalışmada Yunus Emre Enstitüsü'nün yayımladığı Çocuk Hikâyeleri Dizisi'nde yer alan 14 okuma kitabı incelenmiştir. Bu okuma kitapları amaçlı örneklem yoluyla incelemeye dâhil edilmiştir. Dolayısıyla örneklem oluşturulurken, araştırma amacına en iyi hizmet edeceği düşünülen, en uygun birimler dikkate alınır (Baştürk ve Taştepe, 2013, s. 144). Buna göre okunabilirlik düzeyleri incelenen kitaplar şunlardır:

Tablo 1.

Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de Yer Alan Okuma Kitapları

Okuma Kitapları	Dil Seviyesi	f
Bayram	A1	1
Hakan'ın Günlüğü	A1	1
Misafirimiz Var	A1	1
Tatil Sürprizi	A1	1
Sınavlar Başlıyor	A1	1
Yeni Arkadaşım	A1	1
Yeni Okulumuz	A1	1
Doğum Günü	A2	1
İstanbul Heyecanı	A2	1
Sınıflar Yarışıyor	A2	1
Soralım Öğrenelim	A2	1
Tatil Planı	A2	1
Yeni Hayatımız	A2	1
Yeşil Göl	A2	1
Toplam		14

Tablo 1'e göre, Çocuk Hikâyeleri Dizisi'nde yer alan 14 okuma kitabının 7 tanesi A1 ve diğer 7 tanesi de A2 dil seviyesine yönelik hazırlanmıştır. Bunlar, 10-15 yaş arasındaki Türkçe öğrenen yabancı çocuklara hitaben hazırlanmış okuma kitaplarıdır. Bu kitapların seçilme sebeplerinden biri kitapların birden fazla dil seviyesine hitap etmesiyken diğeri ise kitapların bir set hâlinde yayımlanmış olmasıdır.

Böylece okuma kitaplarının bu özellikleri hem aynı seviyedeki kitapların okunabilirliğini hem de farklı seviyelerdeki kitapların okunabilirliğini karşılaştırma açısından bu çalışma için uygundur.

2.2 Verilerin Toplanması

İlk aşamada okunabilirlik düzeyleri tespit edilecek kitaplar temin edilmiştir. Temin edilen kitaplar, bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Kitaplardaki okunabilirlik verilerine doküman analiziyle ulaşılmıştır. Doküman analizi araştırılan konuyla ilgili yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 187). Bu aşamada kitaplarda yer alan toplam hece, sözcük ve cümle sayısı tespit edilmiştir. Toplam hece, sözcük ve cümle sayısı tespit edilirken Çetinkaya ve Uzun'un (2020, s. 149) önerileri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda şunlar yapılmıştır:

- 1) Hece sayısı tespit edilirken metin içindeki sayısal ifadeler, sesletimlerine göre hesaplamaya dâhil edilmiştir (50 = 2 hece, 2019 = 6 hece).
- 2) Sözcük içinde yan yana gelen ünsüzler arasında hece varsa bu sözcükler sesletimlerine göre hesaplamaya eklenmiştir (grup = 2 hece, program = 3 hece).
- 3) Yabancı özel isimlerin hece sayısı sesletimlerine göre tespit edilmiştir (Mary = 2 hece)
- 4) İki boşluk arasında olan veya satır sonunda birleştirme çizgisiyle ayrılan unsurlar sözcük olarak kabul edilmiştir.
- 5) Cümle sayıları, diğer cümleden bağımsız olduğu düşünülen her birime göre ve nokta (.), ünlem (!), üç nokta (...), soru işareti (?) kullanımına göre belirlenmiştir. Virgüllerle ayrılan sıralı cümleler ve bağlaçlarla birbirine bağlanan bağlı cümleler bir cümle olarak kabul edilmiştir.

Bu şekilde hece, sözcük ve cümle sayılarına ulaşılmıştır. Bu verilerden hareketle okunabilirlik formüllerinde yer alan ortalama sözcük uzunluğu ve ortalama cümle uzunluğu tespit edilmiştir. Okunabilirlik formüllerine göre ortalama sözcük uzunluğunu bulmak için hece sayısı sözcük sayısına, ortalama cümle uzunluğunu bulmak içinse sözcük sayısı, cümle sayısına bölünür. Bu işlemlerden sonra ulaşılan verilerin analizine geçilmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Verilerin analiz edilebilmesi için Microsoft Office Excel programında “Ateşman Okunabilirlik Formülü” ve “Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü” adında iki farklı dosya oluşturulmuştur. İki farklı dosya oluşturulmasının sebebi Ateşman'a (1997) ait okunabilirlik formülünün metinde yer alan ilk 100 sözcük üzerinde uygulanabilmesidir. Buna karşılık Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü (2010), metinde yer alan bütün sözcükler dâhil edilerek uygulanır. Verilerin karışmaması maksadıyla böyle bir ayrıma gidilmiştir. Bu dosyalarda kitaplara ait okunabilirlik verileri ayrı ayrı gösterilmiştir.

Birinci Excel dosyasında, Ateşman'ın (1997) okunabilirlik formülünde kullanılacak veriler yer almaktadır. Bu dosyada, okuma kitaplarındaki metinlerde yer alan ilk 100 sözcükteki hece ve cümle sayısı belirtilmiştir. Metinlerden seçilen ilk 100 sözcükte cümle bitmemiş ise veriler, cümlelerin bittiği kısma kadar genişletilerek elde edilmiştir. Bu verilerden hareketle ortalama sözcük uzunluğu ve ortalama cümle uzunluğu tespit edilmiştir.

İkinci Excel dosyasında Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'nde (2010) kullanılacak veriler yer almaktadır. Bu dosyada okuma kitaplarındaki metinlerde yer alan toplam hece, sözcük ve cümle sayısı yer almaktadır. Bu verilerden hareketle ortalama sözcük uzunluğu ve ortalama cümle uzunluğu tespit edilmiştir.

Bu işlemlerden sonra okunabilirlik formülleri kullanılarak kitapların okunabilirlik sayıları/puanları ve düzeyleri tespit edilmiştir.

2.3.1. Okunabilirlik Formülleri

Kitaplarda yer alan metinlerin okunabilirliğini tespit etmek için bu çalışmada Ateşman'ın (1997, s. 74) okunabilirlik formülü ile Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü (2010, s. 94) kullanılmıştır. Sözü edilen formüller Tablo 2'de gösterilmiştir:

Tablo 2.

Okunabilirlik Formülleri

Ateşman'ın Okunabilirlik Formülü	Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü
$O.S. = 198,825 - 40,175x_1 - 2,610x_2$	$OP = 118,823 - 25,987xOSU - 0,971xOTU$
O.S. = Okunabilirlik Sayısı	OP = Okunabilirlik Puanı
x_1 = Ortalama Sözcük Uzunluğu	OTU = Ortalama Tümce Uzunluğu
x_2 = Ortalama Cümle Uzunluğu	OSU = Ortalama Sözcük Uzunluğu

Bu formüllerin tercih edilmesindeki ana gerekçe iki formülün de Türkçedeki geçerliğinin sınanmış olmasıdır (Okur ve Arı, 2013, s. 207). Bunun dışında Ateşman'a ait formülün kullanılma sebebi, Türkçe için geliştirilen ilk formül olması ve gerek ana dili eğitime yönelik gerekse yabancılarla Türkçe öğretimine yönelik okunabilirlik çalışmalarında en çok kullanılan formül olmasıdır. Nitekim Erol'a (2014b, s. 5) göre bu formül, Türkçe için geliştirilen en uygun formüldür. Belirtilen ana gerekçe dışında Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'nün kullanılma sebebi ise Türkçe için geliştirilen en güncel formül olmasının yanında formülün Türk öğrencilerle Türkçe metinler üzerinden gerçekleştirilen uygulama neticesinde elde edilmiş olmasıdır.

2.3.2. Okunabilirlik Sayısını/Puanını Sınıflama Tabloları

Formüllerle ulaşılan sonuç, okunabilirlik sınıflamalarına göre yorumlanmaktadır. Araştırmacıların okunabilirlik sınıflamalarını gösteren tablolar şu şekildedir:

Tablo 3.

Ateşman'ın Okunabilirliğe Göre Metin Sınıflaması

Okunabilirlik Düzeyi	Okunabilirlik Sayısı
Çok Kolay	90-100
Kolay	70-89
Orta Güçlükte	50-69
Zor	30-49
Çok Zor	1-29

(Ateşman, 1997, s. 74)

Tablo 3'te Ateşman'ın okunabilirlik sınıflaması yer almaktadır. Buna göre Ateşman'ın formülünden elde edilen okunabilirlik sayısı 90 ila 100 arasında ise metin düzey olarak *çok kolay*, 70 ila 89 arasında ise *kolay*, 50 ila 69 arasında ise orta *güçlükte*, 30 ila 49 arasında ise *zor*, 1 ila 29 arasında ise *çok zordur*.

Tablo 4.

Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne Göre Türkçe Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerin Tanımlanması ve Sınıflandırılması

Okunabilirlik Puanı	Okunabilirlik Düzeyi	Eğitim Düzeyi
0 – 34	Engelli Düzey	10., 11. ve 12. Sınıf
35 – 50	Eğitsel Okuma	8. ve 9. Sınıf
51+	Bağımsız Okuma	5., 6. ve 7. Sınıf

(Çetinkaya, 2010, s. 88)

Tablo 4'te Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne göre yapılan sınıflama gösterilmektedir. Buna göre formülden elde edilen okunabilirlik puanı 0 ila 34 arasında ise metin okunabilirlik düzeyi açısından *engelli düzeyde*, eğitim düzeyi açısından 10., 11. ve 12. sınıf düzeyindedir. Formülden elde edilen puan 35 ila 50 arasında ise okunabilirlik düzeyi *eğitsel okuma*, eğitim düzeyi ise 8. ve 9. sınıftır. Formülden elde edilen puan 51+ ise okunabilirlik düzeyi *bağımsız okuma*, eğitim düzeyi ise 5., 6. ve 7. sınıftır.

3. BULGULAR

Bu bölümde, Türkçe öğrenen yabancılar için hazırlanmış Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'deki kitapların okunabilirlik düzeyleri yer almaktadır. Kitaplar dil seviyelerine göre bir bütün olarak incelenmiştir.

3.1 Çocuk Hikâyeleri Dizisi'nin A1 Seviyesindeki Türkçe Okuma Kitaplarında Yer Alan Metinlerin Ateşman'ın (1997) Formülüne Göre Okunabilirlik Sayısına ve Düzeyine Yönelik Bulgular ve Yorum

Ateşman'ın (1997) okunabilirlik formülü kullanılarak Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de yer alan A1 seviyesindeki kitapların okunabilirliği tespit edilmiştir. Kitapların okunabilirliğine yönelik veriler ve bu verilerden hareketle ulaşılan okunabilirlik düzeyleri şu şekildedir:

Tablo 5.

A1 Seviyesindeki Kitapların Okunabilirlik Durumları

Kitap Adı	Hece Sayısı	Sözcük Sayısı	Cümle Sayısı	OSU1	OCU 2	O.S.3	Okunabilirlik Düzeyi
Bayram	259	104	24	2,49	4,333	87,482	Kolay
Hakan'ın Günlüğü	257	100	12	2,57	8,333	73,828	Kolay
Misafirimiz Var	255	105	23	2,428	4,565	89,368	Kolay
Sınavlar Başlıyor	242	103	20	2,349	5,15	91,014	Çok Kolay
Tatil Sürprizi	240	104	20	2,307	5,2	92,571	Çok Kolay
Yeni Arkadaşım	277	108	14	2,564	7,714	75,685	Kolay
Yeni Okulumuz	255	101	23	2,524	4,391	83,956	Kolay
ORTALAMA	255	103,571	19,428	2,461	5,669	84,843	KOLAY

Tablo 5'e göre, Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de, A1 dil seviyesine yönelik hazırlanmış 7 okuma kitabı bulunmaktadır. Sınavlar Başlıyor ve Tatil Sürprizi kitaplarının okunabilirlik düzeyleri *çok kolay*; Bayram, Hakan'ın Günlüğü, Misafirimiz Var, Yeni Arkadaşım ve Yeni Okulumuz kitaplarının okunabilirlik düzeyleri ise *kolay* olarak tespit edilmiştir. Kitaplara yönelik verilerin ortalamasına bakıldığında A1 seviyesindeki kitapların okunabilirlik düzeyi açısından *kolay* olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

3.2. Çocuk Hikâyeleri Dizisi'nin A2 Seviyesindeki Türkçe Okuma Kitaplarında Yer Alan Metinlerin Ateşman'ın (1997) Formülüne Göre Okunabilirlik Sayısına ve Düzeyine Yönelik Bulgular ve Yorum

Ateşman'ın (1997) okunabilirlik formülü kullanılarak Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de yer alan A2 seviyesindeki kitapların okunabilirliği tespit edilmiştir. Kitapların okunabilirliğine yönelik veriler ve bu verilerden hareketle ulaşılan okunabilirlik düzeyleri şu şekildedir:

Tablo 6.

A2 Seviyesindeki Kitapların Okunabilirlik Durumları

Kitap Adı	Hece Sayısı	Sözcük Sayısı	Cümle Sayısı	OSU	OCU	O.S.	Okunabilirlik Düzeyi
Doğum Günü	250	102	20	2,45	5,1	87,087	Kolay
İstanbul Heyecanı	281	105	17	2,676	6,176	75,199	Kolay

¹ Ortalama Sözcük Uzunluğu

² Ortalama Cümle Uzunluğu

³ Okunabilirlik Sayısı

Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi

Sınıflar Yarışıyor	295	113	22	2,61	5,136	80,566	Kolay
Soralm Öğrenelim	306	110	18	2,781	6,111	71,151	Kolay
Tatil Planı	222	100	17	2,22	5,882	94,286	Çok Kolay
Yeni Hayatımız	258	104	19	2,48	5,473	84,908	Kolay
Yeşil Göl	256	105	15	2,438	7	82,61	Kolay
ORTALAMA	266,857	105,571	18,285	2,522	5,839	82,258	KOLAY

Tablo 6'ya göre, Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de, A2 dil seviyesine göre hazırlanmış 7 okuma kitabı bulunmaktadır. Bu kitaplardan sadece Tatil Planı'nın okunabilirlik düzeyi *çok kolay* iken diğer 6 kitabın da okunabilirlik düzeyi *kolay* olarak tespit edilmiştir. Tablo 6'da kitaplara yönelik verilerin ortalamasına bakıldığında ise A2 seviyesindeki kitapların okunabilirlik düzeyi açısından *kolay* olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

3.3. Çocuk Hikâyeleri Dizisi'nin A1 Seviyesindeki Türkçe Okuma Kitaplarında Yer Alan Metinlerin Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) Göre Okunabilirlik Puanı ve Düzeyine Yönelik Bulgular ve Yorum

Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü (2010) kullanılarak Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de yer alan A1 seviyesindeki kitapların okunabilirliği tespit edilmiştir. Kitapların okunabilirliğine yönelik veriler ve bu verilerden hareketle ulaşılan okunabilirlik düzeyleri şu şekildedir:

Tablo 7.

A1 Seviyesindeki Kitapların Okunabilirlik Durumları

Kitap Adı	Hece Sayısı	Sözcük Sayısı	Cümle Sayısı	OSU	OTU	OP	Okunabilirlik Düzeyi
Bayram	3402	1443	294	2,357	4,908	52,807	Bağımsız Okuma
Hakan'ın Günlüğü	4267	1705	277	2,502	6,155	47,828	Eğitsel Okuma
Misafirimiz Var	4035	1743	337	2,314	5,172	53,668	Bağımsız Okuma
Sınavlar Başlıyor	4021	1680	351	2,393	4,786	51,99	Bağımsız Okuma
Tatil Sürprizi	3919	1624	302	2,413	5,377	50,896	Eğitsel Okuma
Yeni Arkadaşım	5748	2375	426	2,42	5,575	50,352	Eğitsel Okuma

Yeni Okulumuz	2838	1151	251	2,465	4,585	50,314	Eğitsel Okuma
ORTALAMA	4032,714	1674,478	319,714	2,409	5,222	51,122	Bağımsız Okuma

Tablo 7’de, Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan A1 seviyesindeki 7 kitabın Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü’ne göre okunabilirlik puanı ve düzeyi gösterilmiştir. Buna göre Bayram, Misafirimiz Var ve Sınavlar Başlıyor kitaplarının *bağımsız okuma* düzeyinde; Hakan’ın Günlüğü, Tatil Sürprizi, Yeni Arkadaşım ve Yeni Okulumuz kitaplarının ise *eğitsel okuma* düzeyinde olduğu saptanmıştır. Tablo 7’de kitaplardan elde edilen okunabilirlik verilerinin ortalaması da yer almaktadır. Çocuk Hikâyeleri Dizisi’nde yer alan kitapların okunabilirlik puanlarından elde edilen ortalamaya göre A1 seviyesindeki kitapların *bağımsız okuma* düzeyinde olduğu görülmektedir.

3.4. Çocuk Hikâyeleri Dizisi’nin A2 Seviyesindeki Türkçe Okuma Kitaplarında Yer Alan Metinlerin Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü’ne (2010) Göre Okunabilirlik Puanı ve Düzeyine Yönelik Bulgular ve Yorum

Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü (2010) kullanılarak Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan A2 seviyesindeki kitapların okunabilirliği tespit edilmiştir. Kitapların okunabilirliğine yönelik veriler ve bu verilerden hareketle ulaşılan okunabilirlik düzeyleri şu şekildedir:

Tablo 8.

A2 Seviyesindeki Kitapların Okunabilirlik Durumları

Kitap Adı	Hece Sayısı	Sözcük Sayısı	Cümle Sayısı	OSU	OTU	OP	Okunabilirlik Düzeyi
Doğum Günü	3428	1373	233	2,496	5,892	48,239	Eğitsel Okuma
İstanbul Heyecanı	3116	1216	201	2,562	6,049	46,372	Eğitsel Okuma
Sınıflar Yarışıyor	5051	1893	284	2,668	6,665	43,019	Eğitsel Okuma
Soralım Öğrenelim	2065	796	134	2,594	5,94	45,646	Eğitsel Okuma
Tatil Planı	3759	1514	261	2,482	5,8	48,693	Eğitsel Okuma
Yeni Hayatımız	5145	2156	395	2,386	5,458	51,52	Bağımsız Okuma
Yeşil Göl	4050	1645	290	2,462	5,672	49,337	Eğitsel Okuma
ORTALAMA	3802	1513,428	256,857	2,521	5,925	47,546	Eğitsel Okuma

Tablo 8’de, Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan A2 seviyesindeki 7 kitabın Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü’ne göre okunabilirlik puanı ve düzeyi yer almaktadır. Buna göre sadece Yeni Hayatımız kitabının *bağımsız okuma* düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Tablo 8’de yer alan diğer bütün kitaplar ise *eğitsel okuma* düzeyindedir. Kitaplardan elde edilen okunabilirlik verilerinin ortalamasına bakıldığında A2 seviyesindeki kitapların *eğitsel okuma* düzeyinde olduğu görülmektedir.

3. 5. Ateşman (1997) ve Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) Göre A1 Seviyesindeki Okuma Kitaplarından Elde Edilen Okunabilirlik Verilerinin Ortalamasına Yönelik Bulgular ve Yorum

Çocuk Hikâyeleri Dizisi'nde yer A1 seviyesindeki okuma kitaplarının okunabilirliği Ateşman'ın (1997) okunabilirlik formülüne ve Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) göre tespit edilmiştir. İki formüle yönelik elde edilen okunabilirlik verileri şu şekildedir:

Tablo 9.

A1 Seviyesindeki Kitapların Okunabilirlik Verilerinin Ortalaması

	Ortalama Sözcük Uzunluğu	Ortalama Cümle Uzunluğu	Ortalama Okunabilirlik Puanı	Okunabilirlik Düzeyleri
Ateşman'ın Okunabilirlik Formülü	2,461	5,669	84,843	Kolay
Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü	2,409	5,222	51,122	Bağımsız Okuma

Tablo 9'da Çocuk Hikâyeleri Dizisi'nde yer alan A1 seviyesindeki kitapların okunabilirlik verileri açısından ortalamaları gösterilmektedir. A1 seviyesindeki okuma kitaplarında yer alan metinlerin ortalama sözcük uzunluğu Ateşman'ın (1997) formülüne göre 2,461; Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne göre 2,409'dur. Metinlerin ortalama cümle uzunluğu Ateşman'ın (1997) formülüne göre 5,669; Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) göre 5,222'dir. Okunabilirlik düzeylerine bakıldığında ise A1 seviyesindeki kitapların okunabilirlik düzeyi Ateşman'ın (1997) formülüne göre *kolay*, Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) göre ise *bağımsız okuma* düzeyindedir.

3. 6. Ateşman (1997) ve Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) Göre A2 Seviyesindeki Okuma Kitaplarından Elde Edilen Okunabilirlik Verilerinin Ortalamasına Yönelik Bulgular ve Yorum

Çocuk Hikâyeleri Dizisi'nde yer A2 seviyesindeki okuma kitaplarının okunabilirliği Ateşman'ın (1997) okunabilirlik formülüne ve Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) göre tespit edilmiştir. İki formüle yönelik elde edilen okunabilirlik verileri şu şekildedir:

Tablo 10.

A2 Seviyesindeki Kitapların Okunabilirlik Verilerinin Ortalaması

	Ortalama Sözcük Uzunluğu	Ortalama Cümle Uzunluğu	Ortalama Okunabilirlik Puanı	Okunabilirlik Düzeyleri
Ateşman'ın Okunabilirlik Formülü	2,522	5,839	82,258	Kolay
Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü	2,521	5,925	47,546	Eğitsel Okuma

Tablo 10'da, Çocuk Hikâyeleri Dizisi'nde yer alan A2 seviyesindeki kitaplara ait okunabilirlik verilerinin ortalaması gösterilmiştir. Buna göre A2 seviyesindeki okuma kitaplarında yer alan metinlerin ortalama sözcük uzunluğu Ateşman'ın (1997) okunabilirlik formülüne göre 2,522; Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) göre 2,521'dir. Metinlerin ortalama cümle uzunluğu Ateşman'ın (1997) formülüne göre 5,839; Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) göre 5,925'tir. Okunabilirlik düzeylerine bakıldığında ise A2 seviyesindeki kitapların okunabilirlik düzeyi, Ateşman'ın (1997) formülüne göre *kolay* iken Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) göre *eğitsel okuma* düzeyindedir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

4.1 Sonuç ve Tartışma

Okunabilirliği ölçme noktasında geçerliği ispatlanan birçok formül olsa da bu formüllerin geçerliğini hazırladıkları dilin içinde değerlendirmek gerekir. Çünkü okunabilirlik uluslararası anlamda kabul gören bir kavram olmasına karşın kullanıldığı dilin zenginliğine, dil bilimsel özelliklerine, toplumun yapısına göre şekillenmektedir (Güyer, Temur ve Solmaz, 2009, s. 752). Bu anlamda araştırmacılar da her formülün kendi dilinde geçerli olduğunu dolayısıyla farklı bir dil için geliştirilmiş formülün Türkçe metinlere uygulanamayacağını ifade etmektedirler (Ateşman, 1997; Çiftçi, Çeçen ve Melanlıoğlu, 2007; Okur ve Arı, 2013; Temur, 2003; Zorbaz, 2007).

Farklı dillere ait okunabilirlik formüllerini Türkçe metinler üzerinde uygulayan çalışma (Benzer, 2020, s. 59), araştırmacıların bahsedilen görüşünü doğrulamaktadır. Sözü edilen çalışmada, aynı metnin Flesh formülüne göre okunabilirlik düzeyinin *çok zor*; Fog formülüne göre okunabilirlik düzeyinin *kolay* anlaşılır olması dikkat çekicidir. Bununla birlikte aynı metnin Dale-Chall formülü uygulandığında *5-10 yaş*, ARI formülü uygulandıysa *18-22 yaş* seviyesine hitap ettiği de görülmektedir. Bu nedenle Türkçe metinler üzerinde yapılacak okunabilirlik çalışmalarında Türkçe için geliştirilen ve geçerliği

sınanan formüllerin kullanılması daha güvenilir sonuçlar verecektir. Bu formüllerde yer alan ortalama sözcük uzunluğu ve ortalama cümle uzunluğu değişkenlerinin “Türkçe metinlerin okunabilirliğinin yordanmasına ilişkin de önemli değişkenler olduğu yapılan çoklu doğrusal regresyon çözümlemesiyle ortaya konmuştur.” (Çetinkaya, 2010, s. 92). Bunlardan hareketle bu çalışmada daha güvenilir sonuçlar elde edebilmek için Türkçede geçerlikleri sınanan Ateşman (1997) ve Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü (2010) kullanılmıştır.

Alanyazına bakıldığında yabancılar Türkçe öğretiminde okuma kitaplarına yönelik herhangi bir okunabilirlik çalışması tespit edilememiştir. Bundan hareketle bu çalışmanın sonuçlarını, yabancılar Türkçe öğretiminde ders kitaplarına yönelik yapılmış okunabilirlik çalışmalarıyla kıyaslamak mümkündür.

Farklı ders kitaplarının bütün dil seviyelerindeki metinleri inceleyen Şimşek’in (2019) çalışması, yabancılar Türkçe öğretimi alanında yapılmış en kapsamlı okunabilirlik çalışmasıdır. Sözü edilen çalışmada Ateşman’a (1997) ve Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü’ne (2010) göre metinlerin okunabilirlik düzeyi tespit edilmiştir.

Ateşman’ın (1997) formülüne göre Gazi TÖMER A1 ders kitabındaki metinlerin %52’si, Yedi İklim A1 ders kitabındaki metinlerin %61’i *kolay* düzeydedir (Şimşek, 2019, s. 65-67). Nitekim Mutlu’nun (2020, s. 375) çalışmasına göre İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 ders kitabındaki metinlerin de ortalama okunabilirlik düzeyi *kolay*dır. Buna göre A1 seviyesine ait ders kitaplarındaki metinler ile bu çalışmada incelenen A1 seviyesindeki okuma kitaplarında yer alan metinlerin Ateşman’ın (1997) formülüne göre okunabilirlik düzeyleri örtüşmektedir.

Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü’ne (2020) göre Gazi TÖMER A1 ders kitabındaki metinlerin okunabilirliği, ortalama olarak *eğitsel okuma* düzeyindedir (Zorbaz ve Köroğlu, 2016, s. 2516). Yedi İklim A1 ders kitabındaki metinlerin de %65 ile ağırlıklı olarak *eğitsel okuma* düzeyinde olduğu görülmektedir (Şimşek, 2019, s. 67). Bu çalışmada ise Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü’ne (2010) göre A1 seviyesindeki okuma kitaplarında yer alan metinlerin *bağımsız okuma* düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla A1 seviyesindeki ders kitaplarında yer alan metinler ile A1 seviyesindeki okuma kitaplarında yer alan metinlerin okunabilirlik düzeyleri Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü’ne (2010) göre birbirinden farklıdır. Buna göre okurun A1 seviyesindeki okuma kitaplarında yer alan metinleri anlamlandırabilmesi için herhangi bir yardıma ihtiyacı yok iken A1 seviyesine ait ders kitaplarındaki metinleri anlamlandırabilmesi için bir eğitimcinin yardımına ihtiyacı vardır.

Ateşman’ın (1997) okunabilirlik formülüne göre İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 ders kitabındaki metinlerin ortalama okunabilirlik düzeyinin *kolay* olduğu belirlenmiştir (Mutlu, 2020, s. 375). Aynı zamanda Gazi TÖMER A2 ders kitabındaki metinlerin %89’unun, Yedi İklim A2 ders kitabındaki metinlerin %61’nin okunabilirlik düzeyi *kolay*dır (Şimşek, 2019, s. 65-67). Bu çalışmada incelenen A2 seviyesindeki okuma kitaplarında yer alan metinler ile A2 seviyesine ait ders kitaplarındaki metinlerin Ateşman’ın (1997) formülüne göre okunabilirlik düzeyleri örtüşmektedir.

Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü’ne (2010) göre Gazi TÖMER A2 ders kitabındaki metinlerin tamamı *eğitsel okuma* düzeyindedir (Zorbaz ve Köroğlu, 2016, s. 2516). Bununla birlikte Yedi İklim A2 ders kitabındaki metinlerin de %71 ile ağırlıklı olarak *eğitsel okuma* düzeyinde olduğu tespit edilmiştir (Şimşek, 2019, s. 68). Bu çalışmada incelenen A2 seviyesindeki okuma kitaplarında yer alan metinlerin düzeyi ile A2 seviyesindeki ders kitaplarında yer alan metinlerin düzeyi Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü’ne (2010) göre aynıdır. Buna göre okurun hem A2 seviyesine ait ders

kitaplarındaki metinleri hem de A2 seviyesine ait okuma kitaplarındaki metinleri anlamlandırabilmesi için bir eğitimcinin yardımı gereklidir.

Yabancılara Türkçe öğretiminde hangi seviyede hangi düzeye ait metinlerin kullanılması gerektiğini belirten bir ölçüt bulunmamaktadır. Fakat Ateşman'ın (1997) formülünden hareketle İstanbul ve Yedi İklim Türkçe öğretim setlerinde yer alan okuma metinlerinin seviyelere göre ortalama okunabilirlik düzeyine bakıldığında A1 ve A2 seviyesinde *kolay*; B1 ve B2 seviyesinde *orta güçlükte*; C1 ve C2 seviyesinde ise *orta güçlükte*, *zor* düzeyde oldukları görülmektedir (Mutlu, 2020 s. 382). Nitekim A1 ve A2 dil seviyesi için hazırlanan Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı 1'de de ağırlıklı olarak *kolay* düzeyde metinler yer almaktadır (Çağrı ve Temiz, 2014, s. 85). Bu çalışmada incelenen A1 ve A2 seviyesindeki okuma kitaplarının ortalama okunabilirlik düzeyi ise “*kolay*”dır. Bundan hareketle Çocuk Hikâyeleri Dizisi'nde yer alan kitapların Ateşman'ın (1997) formülüne göre okunabilirlik düzeyi açısından A1 ve A2 dil seviyesi için uygun olduğunu söylemek mümkündür.

Yabancılara Türkçe öğretiminde, temel seviyede diyalog ve kısa tanıtma yazıları gibi amaca yönelik, basit anlatımlı, kısa metinler kullanılmalıdır (Şimşek, 2011, s. 45). Dolayısıyla Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) göre düşünüldüğünde A1 ve A2 seviyesinde ağırlıklı olarak *bağımsız okuma* düzeyinde metinlerin yer alması beklenmektedir. Bu çalışmada incelenen A1 seviyesindeki okuma kitaplarının Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü'ne (2010) göre ortalama bakımından *bağımsız okuma* düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Bundan hareketle bu kitapların okunabilirlik düzeyi A1 dil seviyesine uygundur. Buna karşılık bu çalışmada incelenen A2 seviyesindeki okuma kitaplarının ortalama olarak *eğitsel okuma* düzeyinde olduğu saptanmıştır. Öğrencinin, hedef dildeki yetkinliğini arttırabilmesi için kendi seviyesinin üstündeki metinlerle de karşılaşması gerekir. Fakat bu bilinçli bir şekilde belli bir oranda yapılmalıdır. Nitekim Çocuk Hikâyeleri Dizisi'nde A2 seviyesinde yer alan 7 kitaptan 6'sının *eğitsel okuma* düzeyinde olmasından hareketle A2 seviyesi için hazırlanmış kitapların okunabilirlik düzeyinin belirtilen dil seviyesinin üstünde olduğunu söylemek mümkündür.

Okunabilirlik, metnin niteliğine dair iyi veya kötü çıkarımının yapılmasını mümkün kılmaz. Formüller aracılığıyla yapısal özelliklerinden hareketle metnin düzeyi hakkında bilgi verir. Bu sebeple Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin dil düzeylerini belirlemede ve metin üretmede, hedef kitleye uygun kitap belirlemede, ders kitaplarına düzeye uygun metinlerin seçilmesinde okunabilirlik verilerinden faydalanmak mümkündür (Ateşman, 1997; Temur, 2003). Bu anlamda okunabilirlik, yabancılara Türkçe öğretimi için metin seçiminde ve üretiminde başvurulması gereken önemli bir ölçüttür.

4.2. Öneriler

Yabancılara Türkçe öğretiminde okuma kitapları sıkça kullanılan bir materyal olmasına karşın bu alanda yapılan az sayıdaki okunabilirlik çalışmaları, ders kitaplarındaki metinlerle sınırlı kalmıştır. Okuma kitaplarının hazırlanışında okunabilirlik verilerinden faydalanılması, sözü edilen kitapların hedeflenen dil seviyesine uygun bir şekilde tasarlanmasını sağlayacaktır. Aynı zamanda mevcut kitaplar üzerinde okunabilirlik çalışmalarının yapılması ile bu kitapların hangi dil seviyesinde kullanılacağına dair fikir edinilebilir. Bu sebeple yabancılara Türkçe öğretiminde farklı okuma kitaplarına yönelik okunabilirlik çalışmaları yapılmalıdır.

Seviyeye uygun metinlerin seçilmesi, öğrencinin öğrenme motivasyonuna olumlu etki edecektir. Öğrenme motivasyonunu dinamik tutabilmek içinse metinlerin dil seviyelerine uygun olacak şekilde kolaydan zora doğru gitmesi gerekmektedir. Aynı zamanda set halinde yayımlanan okuma kitapları, dil seviyesi arttıkça okunabilirlik düzeyi de artacak şekilde sıralanmalıdır. Bu bakımdan farklı dil

seviyelerini içeren okuma setleri okunabilirlik açısından incelenmeli ve seviyeler arasında okunabilirlik verileri açısından istatistikî olarak anlamlı bir fark olup olmadığı tespit edilmelidir.

KAYNAKÇA

- Ateşal, Z. (2014). 8-10th class “Turkish language and Turkish culture” textbook’s suitability to the target age level. *Turkophone*, 1(1), 62-73.
- Ateşman, E. (1997). Türkçede okunabilirliğin ölçülmesi. *Dil Dergisi*, 58, 71-74.
- Avrupa Konseyi (2013). *Diller için Avrupa ortak öneriler çerçevesi*. (2. Baskı). Almanya: Telc GmbH.
- Bağcı, H. ve Ünal, Y. (2013). İlköğretim 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeyi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(3), 12-28.
- Baş, B. ve İnan Yıldız, F. (2015). 2. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerin okunabilirlik açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 52-61.
- Baştürk, S. ve Taştepe, M. (2013). Evren ve örneklem. S. Baştürk (Ed.), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (ss. 129-159). Ankara: Vize Yayıncılık.
- Benzer, A. (2020). Yapay zekâya dayalı okunabilirlik formülüne doğru bir adım. *Araştırma ve Deneyim Dergisi*, 5(1), 47-82.
- Biçer, N. (2019). Türkçenin Yabancı Dil Olarak öğretilmesinde eğitim ortamları, eğitim ortamlarında kullanılan ders kitapları, materyaller, eğitim teknolojileri. İ. Erdem, B. Doğan & H. Altunkaya (Ed.), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi* (ss. 201-222), Ankara: Pegem Akademi.
- Biçer, N. ve Alan, Y. (2017). Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan Yeni Hitit 3 ve İstanbul C1+ ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeylerinin karşılaştırılması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 1130-1139.
- Bölükbaş, F. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okuma metinlerinin dil düzeylerine göre sadeleştirilmesi. *International Journal of Languages’ Education and Teaching, UDES*, 924-935.
- Çetinkaya, G. (2010). *Türkçe metinlerin okunabilirlik düzeylerinin tanımlanması ve sınıflandırılması*. Yayımlanmamış doktora tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çetinkaya, G. ve Uzun, L. (2020). Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik özellikleri. H. Ülper (Ed.), *Türkçe Ders Kitabı Çözümlemeleri* (ss. 141-155). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çiftçi, Ö., Çeçen, M.A. ve Melanlıoğlu, D. (2007). Altıncı Sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik açısından değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(22), 206-219.
- Çoban, A. (2014). Okunabilirlik kavramına yönelik bir derleme çalışması. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 9, 96-111.
- Demir, A. ve Açık, F. (2011). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürlerarası yaklaşım ve seçilecek metinlerde bulunması gereken özellikler. *TÜBAR*, XXX, 55-72.

- Demir, M. ve Çeçen, M.A. (2013). İlköğretim I-V. sınıflar Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik açısından değerlendirilmesi. *Millî Eğitim*, 197, 80-94
- Demircan, Ö. (1990). *Yabancı dil öğretim yöntemleri*. İstanbul: Ekin Eğitim-Yayıncılık ve Dağıtım.
- Duman, A. (2003). Türk soylulara Türkiye Türkçesi öğretiminde metin seçimi. *TÜBAR*, XIII, 151-154.
- Durukan, E. (2014). Metinlerin okunabilirlik düzeyleri ile öğrencilerin okuma becerileri arasındaki ilişki. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(3), 68-76.
- Erol, H.F. (2014a). Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında okunabilirlik. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 50(50), 29-38.
- Erol, H.F. (2014b). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde temel seviyede kelime edinimi*. Yayımlanmamış doktora tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Göçen, G., Karabulut, G., Yıldız Memiş, N. ve Darama, M. (2020). Yabancılar için Türkçe okuma kitaplarında yer alan ikileme, deyim ve atasözlerinin kullanım sıklığı ve seviyelere göre dağılımı. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 8(2), 112-142.
- Gün, M. ve Şimşek, R. (2017). Yabancılar için Türkçe öğretiminde kullanılan hikâye kitaplarının incelenmesi: Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretimi A1-A2 Hikâye Seti Örneği. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5(3), 502-517.
- Güneş, F. (2013). Türkçe öğretiminde metin seçimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 1-12.
- Güyer, T., Temur, T. ve Solmaz, E. (2009). Bilgisayar destekli metin okunabilirliği analizi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(4), 751-766.
- İşcan, A. (2018). Yabancı dil öğretimi ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin tarihçesi. A. Şahin (Ed.), *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Kuramlar, Yaklaşımlar, Etkinlikler* (ss. 3-30), Ankara: Pegem Akademi.
- Kalfa, M. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürel unsurların önemi. H. Karatay (Ed.), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı* (ss. 111-121). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Korkmaz, C.B. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin uyarlama. E. Boylu ve L. İltar (Ed.), *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi politika, program, yöntem ve öğretim* (ss. 215-238). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2018). *Türkçe ve Türk Kültürü Ders Öğretim Programı*. (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Seviyeler). Ankara.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2021). *Ders kitaplarında okunabilirlik*. Ankara.
- Mert, E. (2013). The readability of the texts in the Turkish textbooks in Turkey. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 9(3), 87-98.
- Mutlu, H.H. (2020). Yabancılar için Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında (İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti, Yedi İklim Öğretim Seti) yer alan metinlerin okunabilirlik düzeylerinin incelenmesi. *AVRASYA Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(22), 371-386.

- Okur, A. ve Arı, G. (2013). 6, 7, 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirliği. *İlköğretim Online*, 12(1), 202-226.
- Ömeroğlu, E. (2020). *Yabancılar Türkçe öğretimi konu alanı ders kitabı incelemesi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Özcan, E. (2011). 6.-7. sınıf Türkçe ve Türk Kültürü ders kitabının okunabilirliği ve hedef yaş düzeyine uygunluğu: Fransa örneği. *Sakarya University Journal of Education*, 1(2), 16-24.
- Özcan, E. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin seçimi: Yeni Hitit B1 düzeyi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Şimşek, E. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeyleri açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Şimşek, P. (2011). *Yabancılar Türkçe öğretiminde okuma metinleri ve yardımcı kitaplar*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Şimşek, P. (2017). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde temel materyaller: okuma metinleri ve okuma kitapları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8, 211-225.
- Şimşek, R. (2019). *Subliminal bir güç göstergesi: yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ders kitapları*. Yayınlanmamış doktora tezi. İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Temur, T. (2002). *İlköğretim 5. Sınıf Türkçe ders kitaplarında bulunan metinler ile öğrenci kompozisyonlarının okunabilirlik düzeyleri açısından karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Temur, T. (2003). Okunabilirlik (readability) kavramı. *TÜBAR*, XIII, 169-180.
- Tosunoğlu, M. ve Özlük, Y.Ö. (2011). Okunabilirlik ve ilköğretim 1. sınıf Türkçe ders kitabındaki düz yazı metinlerinin okunabilirlik açısından değerlendirilmesi. *Milli Eğitim*, 189, 219-230.
- Yılmaz, F. ve Temiz, Ç. (2014). Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik durumları. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 2(1), 81-91.
- Zorbaz, K.Z. (2007). Türkçe ders kitaplarındaki masalların kelime – cümle uzunlukları ve okunabilirlik düzeyleri üzerine bir değerlendirme. *Journal of Theory and Practice in Education*, 3(1), 87-101.
- Zorbaz, K.Z. ve Köroğlu, M. (2016). Gazi Tömer yabancılar için Türkçe öğretim setindeki metinlerin kelime-cümle uzunlukları ve okunabilirlik düzeyleri. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(3), 2509-2524.

Extended Summary

The texts to be used in teaching Turkish to foreigners should have some criteria. One of these criteria is readability. Readability is the state of being more or less acceptable to the reader as a whole of the linguistic features in the text (Klear as cited in Çetinkaya, 2010, p. 11). In this sense, readability is related to the quantitative aspect of the text. According to Ateşman (1997, p. 71), readability is that the text is easy or difficult to understand.

In order to calculate the readability of the books, Ateşman's (1997) readability formula and Çetinkaya-Uzun Readability Formula (2010) developed for Turkish were applied to the texts. The main reason for choosing these formulas is that the validity of both formulas in Turkish has been tested (Okur & Arı, 2013, p. 207).

The question “What is the readability level of the texts in Turkish reading books prepared for foreigners?” constitutes the problem sentence of this research. In line with this problem, answers to the following questions were sought in this study:

1. What is the readability number and level of the texts in A1 level Turkish reading books prepared for foreigners according to Ateşman's (1997) formula?
2. What is the readability number and level of the texts in A2 level Turkish reading books prepared for foreigners according to Ateşman's (1997) formula?
3. What is the readability score and level of the texts in the A1 level Turkish reading books prepared for foreigners according to the Çetinkaya-Uzun Readability Formula (2010)?
4. What is the readability score and level of the texts in the A2 level Turkish reading books prepared for foreigners according to the Çetinkaya-Uzun Readability Formula (2010)?
5. According to Ateşman (1997) and Çetinkaya-Uzun Readability Formula (2010), what is the average of the readability data obtained from A1 level reading books?
6. According to Ateşman (1997) and Çetinkaya-Uzun Readability Formula (2010), what is the average of the readability data obtained from A2 level reading books?

This study is important because it will benefit language teachers in choosing books due to the frequent use of reading books in teaching Turkish to foreigners. The fact that it is the first study to examine Turkish reading books prepared for foreigners in terms of readability increases the importance of the study.

The graded readers (14 pcs) in A1-A2 level titled “Children’s Stories” published by Yunus Emre Institute were analyzed. In this research, which is a descriptive survey based on document analysis, the data were obtained by document analysis.

There is no criterion specifying which level and which level texts should be used in teaching Turkish to foreigners. However, based on Ateşman's (1997) formula, when the average readability level of the reading texts in the Istanbul and Yedi İklim Turkish Teaching Sets is examined, it is easy at A1 and A2 levels; Medium difficulty at B1 and B2 levels; At the C1 and C2 levels, it is seen that they are at medium difficulty and difficult level (Mutlu, 2020 p. 382). As a matter of fact, the Yeni Hitit Turkish for Foreigners Textbook 1, which is prepared for A1 and A2 language levels, includes mostly easy-level texts (Çağrı ve Temiz, 2014, p. 85). The average readability level of the A1 and A2 level reading

books examined in this study is "easy". Based on this, it is possible to say that the books in the Children's Stories Series are suitable for A1 and A2 language levels in terms of readability according to Ateşman's (1997) formula.

In teaching Turkish to foreigners, short texts with simple explanations, such as dialogues and short introductions at the basic level, should be used (Şimşek, 2011, p. 45). Therefore, when considered according to the Çetinkaya-Uzun Readability Formula (2010), it is expected that texts at the A1 and A2 levels will be predominantly at the independent reading level. According to the Çetinkaya-Uzun Readability Formula (2010), the A1 level reading books examined in this study were found to be at the independent reading level in terms of average. Based on this, the readability level of these books is suitable for the A1 language level.

On the other hand, it was determined that the A2 level reading books examined in this study were at the educational reading level on average. In order for the student to increase his/her proficiency in the target language, he/she must also encounter texts above his/her level. But this must be done consciously to a certain extent. As a matter of fact, it is possible to say that the readability level of the books prepared for the A2 level is above the specified language level, considering that 6 of the 7 books at the A2 level in the Children's Stories Series are at the educational reading level.

Choosing the appropriate texts for the level will have a positive effect on the student's motivation to learn. In order to keep the learning motivation dynamic, the texts should go from easy to difficult in accordance with language levels. At the same time, reading books published in sets should be arranged in such a way that the readability level increases as the language level increases. In this respect, reading sets containing different language levels should be examined in terms of readability and it should be determined whether there is a statistically significant difference between the levels in terms of readability data.